

ความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ

The Needs and Utilization of Learning Resources for Self-development of Undergraduates in Thaksin University

ก้องกิตากร บุญช่วย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

boonchuay_tsu@live.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการพัฒนาตนเอง 1.1) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้ในหลักสูตร/สาขาวิชาที่ศึกษา 1.2) ด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ 1.3) ด้านบุคลิกภาพ/ทัศนคติ 1.4) ด้านความรู้รอบตัวทั่วไป อยู่ในระดับมาก 2) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ 2.1) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทวัสดุและอุปกรณ์ 2.2) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทบุคคล 2.3) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทวัสดุและอุปกรณ์ 2.4) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทบุคคล 2.5) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทเทคนิคและวิธีการ 2.6) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทสถานที่ 2.7) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทเทคนิคและวิธีการ และลำดับสุดท้ายคือ 2.8) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ความต้องการ, การพัฒนาตนเอง, แหล่งเรียนรู้

ABSTRACT

This research study about the needs and utilization of learning resources for self-development of undergraduates in Thaksin University. These result as follows. 1) The need of self-development. 1. 1) The need of self- development for academic knowledge/ field of study knowledge 1.2) for basic skills for learning 1.3) or personality/ attitude 1.4) for general knowledge were at high level. 2) The utilization of materials and equipment of the learning resources. 2.1) The

utilization of materials and equipment of the learning resources for individual development
2.2) the utilization of human resources of the learning resources for individual development
2.3) the utilization of materials and equipment of the learning resources for self-development for education
2.4) the utilization of human resources of the learning resources for self-development for education
2.5) the utilization of techniques and methods of the learning resources for individual development
2.6) the utilization of location of the learning resources for individual development
2.7) the utilization of techniques and methods of the learning resources for self-development for education, and lastly, 2.8) the utilization of location of the learning resources for self-development for education were at medium level

Keyword: The Needs and utilization, Learning resources, Self-development

บทนำ

การศึกษา คือ การสร้างและเพิ่มพูนความรู้ และความคิดของบุคคล เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ในทุกสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ซึ่งสังคมจะพัฒนาไปได้มากก็ต่อเมื่อสมาชิกในสังคมมีความรู้ความสามารถในระดับมาก และต้องสามารถพัฒนาตนเองได้ โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา หากได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาในระดับสูงและส่งเสริมให้พัฒนาตนเองก็จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชนบทและประเทศไทย (โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, ม.ป.ป, น. 1)

การเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในสถานบันการศึกษาเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2553) มาตรา 24 เพราะเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน รักการเขียน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะ ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ และผู้เรียนสามารถจดจำองค์ความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตลอดไป ดังนั้น สถานบันการศึกษาทุกแห่งจะต้องให้ความสำคัญในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2553), 2559, น. 1)

การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความเป็นพลวัต ภายใต้สังคมแห่งปัญญา (Wisdom-Based Society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Lifelong Learning Society) และการสร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) เพื่อให้พลเมืองสามารถแสวงหาความรู้

และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 15 ปีข้างหน้า แต่ปัญหาวิกฤตของการศึกษาไทยที่สะสมมานาน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความแตกต่างของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระหว่างสถานศึกษา ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ปัญหาสถานศึกษาขนาดเล็กในชนบท ปัญหาการรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง แม้กระทั่งการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาแต่ก็เป็นการบริหารและจัดการที่ขาดความรับผิดชอบต่อผู้เรียน มุ่งผลิตในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ และผลิตกำลังคนไม่สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ผู้สำเร็จการศึกษาขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลิตภาพของกำลังแรงงานภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ประเทศไทยกำลังเผชิญในขณะนี้ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นแรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. 3-4)

มหาวิทยาลัยทักษิณถือเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรงและสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และมีพันธกิจหลักเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตคือจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพรองรับความต้องการของพื้นที่ ประเทศ และการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก (มหาวิทยาลัยทักษิณ, ม.ป.ป, น. 1) จากบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในฐานะมหาวิทยาลัยของรัฐมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษา จัดแหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ กอปรกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การจัดกิจกรรม การจัดแหล่งการเรียนรู้ ให้นิสิตได้มีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ มีทักษะ และประสบการณ์ ซึ่งส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน อันจะพัฒนาตนเองจนสามารถเป็นกำลังคน เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม ประเทศและอาเซียน

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ให้เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ตอบสนองความต้องการของนิสิต และเป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยทักษิณใช้ประกอบการพิจารณาจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร แหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนิสิตอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง อันจะส่งผลสืบเนื่องต่อการพัฒนาของมหาวิทยาลัย และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอีกด้วย ทั้งนี้ งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองในบริบทของสถาบันอุดมศึกษายังมีน้อย และยังไม่มีการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวในมหาวิทยาลัยทักษิณ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยทักษิณ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จากเฉพาะวิทยาเขตสงขลา ไม่รวมวิทยาเขตพัทลุง

ตัวแปรสำคัญที่ศึกษา

ได้แก่ ความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิต การพัฒนาตนเองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษา
- 2) การพัฒนาความรู้รอบตัวทั่วไป
- 3) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้
- 4) การพัฒนาบุคลิกภาพ/ทัศนคติ

แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 1) แหล่งการเรียนรู้ประเภทวัสดุและอุปกรณ์
- 2) แหล่งการเรียนรู้ประเภทเทคนิคและวิธีการ
- 3) แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล
- 4) แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จาก 5 คณะ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,918 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่าง 320 คน จากตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้นแต่ละหลักสูตรที่นิสิตกำลังศึกษา รวมถึงการสุ่มแบบบังเอิญจากนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จากแต่ละหลักสูตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 105 คน แบ่งเป็น การปกครองท้องถิ่น 11 คน ภูมิศาสตร์ 6 คน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ 9 คน การบริหารและพัฒนาชุมชน 8 คน ประวัติศาสตร์ 6 คน ภาษาจีน 14 คน ภาษาญี่ปุ่น 9 คน ภาษาไทย 8 คน ภาษามลายู 5 คน ภาษาอังกฤษ 16 คน สารสนเทศศาสตร์ 7 คน และนิเทศศาสตร์ 6 คน

คณะศึกษาศาสตร์ 63 คน แบ่งเป็น การวัดและประเมินทางการศึกษา 9 คน เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 7 คน การศึกษาปฐมวัย 4 คน คณิตศาสตร์ 5 คน พลศึกษา 4 คน ภาษาไทย 6 คน ภาษาอังกฤษ 5 คน เคมี 4 คน ชีววิทยา 5 คน ฟิสิกส์ 5 คน สังคมศึกษา 5 คน ศิลปศึกษา 4 คน

คณะศิลปกรรมศาสตร์ 26 คน แบ่งเป็น ดุริยางคศาสตร์ไทย 3 คน ดุริยางคศาสตร์สากล 5 คน ทัศนศิลป์ 5 คน ศิลปะการแสดง 7 คน และศิลปะการออกแบบ 6 คน

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ 69 คน แบ่งเป็น การบัญชี 16 คน การจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ 18 คน การตลาด 8 คน การประกอบการและการจัดการ 10 คน และเศรษฐศาสตร์ 17 คน

คณะนิติศาสตร์ 57 คน

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน (วศิน นาคสมวงศ์กุล, 2549)

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้รูปแบบคำถามเป็นมาตรวัดของระดับความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ แบบประเมินค่า (Rating Scale) มีระดับความต้องการ 5 ระดับ คือ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง
2. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ตามจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และตรวจให้คะแนน

หากมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาตรวจสอบความถูกต้องและจัดกลุ่มเพื่อตอบคำถามเชิงพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

สรุปผล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 และเป็นเพศชาย จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8
 - 1.2 คณะที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย รองลงมา ได้แก่ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 คณะศึกษาศาสตร์ มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 คณะนิติศาสตร์ มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และคณะที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคือ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบเพียง 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลรวมทุกด้าน

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา ประเภทวัสดุและอุปกรณ์	3.27	0.948	ปานกลาง (6)
2. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา <u>ชีวิต</u> ส่วนตัว ประเภทวัสดุและอุปกรณ์	3.30	0.948	ปานกลาง (5)
3. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา ประเภทเทคนิคและวิธีการ	3.01	0.928	ปานกลาง (10)
4. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา <u>ชีวิต</u> ส่วนตัว ประเภทเทคนิคและวิธีการ	3.10	0.925	ปานกลาง (8)
5. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา ประเภทบุคคล	3.15	0.944	ปานกลาง (7)
6. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา <u>ชีวิต</u> ส่วนตัว ประเภทบุคคล	3.30	0.950	ปานกลาง (5)
7. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา ประเภทสถานที่	2.91	0.988	ปานกลาง (11)
8. ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา <u>ชีวิต</u> ส่วนตัว ประเภทสถานที่	3.04	1.015	ปานกลาง (9)
9. ความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ในหลักสูตร/ สาขาวิชาที่ศึกษา	4.00	0.771	มาก (1)
10. ความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านความรู้รอบตัวทั่วไป	3.51	0.907	มาก (4)
11. ความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการ เรียนรู้	3.80	0.828	มาก (2)
12. ความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านบุคลิกภาพ/ทัศนคติ	3.79	0.849	มาก (3)
ผลรวม	3.34	0.916	ปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาตนเอง พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้ในหลักสูตร/สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก 3) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพ/ทัศนคติอยู่ในระดับมาก 4) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้รอบตัวทั่วไปอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง พบว่า 1) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทวัสดุและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 3) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทวัสดุและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง 4) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 5) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทเทคนิคและวิธีการอยู่ในระดับปานกลาง 6) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง 7) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทเทคนิคและวิธีการมีอยู่ในระดับปานกลาง และลำดับสุดท้าย คือ 8) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษาประเภทสถานที่อยู่ในระดับปานกลางซึ่งถือเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อภิปรายผล

ผลการศึกษาความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยนำหัวข้อและประเด็นมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความต้องการการพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ 1) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้ในหลักสูตร/สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ในระดับมาก 3) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพ/ทัศนคติอยู่ในระดับมาก 4) ความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้รอบตัวทั่วไปอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณมีกระตือรือร้นและมีความต้องการพัฒนาตนเองในทุกด้านเป็นอย่างมาก กล่าวคือ โดยเฉพาะโลกในยุค “โลกาภิวัตน์” สภาพของสังคม และการดำรงชีวิตของคนเรา มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่มนุษย์มีความต้องการขั้นพื้นฐานไม่มีที่สิ้นสุด คือ ต้องการความสุข ความสมบูรณ์ ทั้งวัตถุและจิตใจ ความต้องการของมนุษย์ไม่เรียบง่ายเหมือนในอดีต แต่กลับมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งสภาพในสังคมและตัวมนุษย์เอง มีการแข่งขัน แย่งชิง เอารัดเอาเปรียบในทุก ๆ วิธีทาง ทำเพื่อตนเองมากขึ้น ละเลยสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นบ่อเกิดของความเห็นแก่ตัว นำพาไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) จึงทำให้นิสิตมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเป็นอย่างมากเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วศิน นาคสมวงศ์กุล (2549) พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษามากที่สุด โดยนิสิตส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาตนเองในรายการวิชาเฉพาะมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ โดยนิสิตส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาตนเองในรายการการศึกษามากที่สุด รองลงมาคือความรู้รอบตัวทั่วไป โดยนิสิตส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาตนเองในรายการการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มากที่สุด และน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลิกภาพ โดยนิสิตต้องการพัฒนาตนเองในรายการกริยาท่าทางมากที่สุด

2. การใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ 1) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทวัสดุและอุปกรณ์ 2) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 3) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทวัสดุและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง 4) ระดับการใช้

ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 5) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทเทคนิคและวิธีการอยู่ในระดับปานกลาง 6) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิตส่วนตัวประเภทสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง 7) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการศึกษาประเภทเทคนิคและวิธีการ อยู่ในระดับปานกลาง และลำดับสุดท้าย คือ 8) ระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษาประเภทสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ถึงแม้ระดับการใช้แหล่งเรียนรู้ของนิสิตจะอยู่ระดับปานกลางแต่ก็ยังมีการใช้แหล่งเรียนรู้อยู่ และแหล่งเรียนรู้ก็เป็นแหล่งสำคัญในการพัฒนาตนเองของนิสิตในทุก ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล จันทร์ดีพันธ์ (2554) ได้ศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคมจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคม ด้านสถานที่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเกือบทั้งหมดได้ร่วมกันรับผิดชอบ ด้านแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมให้ครูใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนโรงเรียน มีการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้แหล่งเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของประยุทธ นาคศิลป์ (2548, น. 71) ศึกษาคุณภาพการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ว่าภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นด้านการดำเนินงานให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ และด้านตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา และยังคงสอดคล้องกับสิริยุพา ศกุลตะเสถียร (2545) พบว่า การบริหาร การใช้แหล่งเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลข้างต้นอาจพอสรุปได้ว่า การที่นิสิตมีระดับการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ตรงกับความต้องการของนิสิตหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาจยังไม่ได้มาตรฐานหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการหรือการที่นิสิตไม่รู้จักแหล่งเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้นิสิตใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ซึ่งจะสามารถช่วยให้นิสิตพัฒนาตนเองด้านการศึกษาหรือชีวิตส่วนตัวได้เป็นอย่างดี หรืออาจมีสาเหตุอื่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ Burks (1994) พบว่า ครูมีบทบาทต่อนักเรียนในการใช้ห้องสมุด ซึ่งครูจำนวนมากยังไม่ตระหนักถึงคุณค่าของหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทำให้ขาดการทำงานที่สัมพันธ์กับบรรณารักษ์ ควรมีการประสานงานกันจะทำให้เป็นการส่งเสริมความพร้อมให้สอดคล้องในการนำพานักเรียนไปใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอน และเป็นศูนย์การค้นคว้าที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dhamija & Kanchan (2014) พบว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองจำเป็นต้องใช้เวลาแก่ผู้เรียน และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการชี้แนะที่เหมาะสม สำหรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ด้วยตนเองจำเป็นต้องอาศัยความสนใจและความพยายามโดยรวมของผู้เรียนเองด้วย โมดุลการเรียนรู้ด้วยตนเองพิสูจน์ว่าเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียน ครูสามารถทำหน้าที่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนสามารถมีความคิดเป็นอิสระได้ ในปัจจุบันโมดุลดังกล่าวได้ถูกนำไปใช้ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาและค้นหาประสิทธิผลของโมดุลการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SLM) ทั้งนี้ นักเรียนจะเก่งในสาขาที่พวกเขาเรียน ต้องส่งเสริมให้พวกเขาได้ศึกษาด้วยตนเองผ่านโมดุลการเรียนรู้ด้วยตนเองอีกช่องทางหนึ่ง ในขณะที่งานวิจัยของ จิระพล พุกกัน (2559) พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยงบประมาณที่จัดสรรจากกรุงเทพมหานครนั้นควรได้รับจัดสรรให้มากที่สุดจึงจะเป็นแนวทางพัฒนามากที่สุด ควรปรับปรุงทัศน ภายใบบริเวณการจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความสวยงาม ความสะอาดภายในบริเวณจัดแหล่งเรียนรู้ และสร้างสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสมควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของเจ้าหน้าที่/ครู ควรมีการอบรมในเรื่องให้บริการ

และเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่/ครู และควรจัดให้มีจำนวนเจ้าหน้าที่/ครู ให้บริการคำปรึกษาแก่ผู้ใช้บริการอย่างเพียงพอ ผู้บริหารควรมีแผนงาน/โครงการการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ควรมีการตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพดี พร้อมให้บริการ และควรมีการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย รวมทั้งห้องสมุด ควรพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นประเภทวัสดุอุปกรณ์ เทคนิคและวิธีการ ประเภทบุคคล และประเภทสถานที่ เนื่องจากระดับการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ยังอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสำนักคอมพิวเตอร์ ควรพัฒนาระบบ WiFi ของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนิสิตได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากการใช้งาน WiFi ของนิสิตยังไม่มากพอ อาจจะเป็นเพราะเครือข่ายมีความเร็วค่อนข้างช้าหรือไม่เพียงพอ

1.3 ผู้บริหารของสำนักหอสมุดและสำนักคอมพิวเตอร์ ควรพัฒนาและปรับเปลี่ยนคอมพิวเตอร์ขององค์กรให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการของนิสิต เพราะอาจจะเป็นสาเหตุทำให้การใช้งานคอมพิวเตอร์ของนิสิตในสำนักหอสมุดและสำนักคอมพิวเตอร์ยังอยู่ในระดับที่ไม่มากพอ

1.4 คณาจารย์ควรส่งเสริมให้นิสิตใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่นอกมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้แก่นิสิตและเป็นประโยชน์ให้นิสิตได้นำไปพัฒนาตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิตระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาและวิทยาเขตพัทลุง

2.2 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาและวิทยาเขตพัทลุง

2.3 ควรมีการศึกษาถึงความต้องการและการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาและวิทยาเขตพัทลุง

การนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ของมหาวิทยาลัยทักษิณ ให้เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ตอบสนองความต้องการของนิสิต และเป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยทักษิณใช้ประกอบการพิจารณาจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร แหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนิสิตอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ ตระหนัก และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง อันจะส่งผลสืบเนื่องต่อการพัฒนาของมหาวิทยาลัย และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอีกด้วย

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). (ร่าง) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2574. สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.moc.moe.go.th/upload/b20b64f597.pdf>.
- โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (ม.ป.ป.). *ความสำคัญของการศึกษาในการพัฒนาประเทศ*. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=12&chap=2&page=t12-2-infodetail04.html>.
- จิระพล พู่กัน. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 35 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤมล จันทร์ดี. (2554). *การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทุ่งกว่าวิทยาคมจังหวัดลำปาง (การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยุทธ์ นาคศิลป์. (2548). *คุณภาพการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2553). (2559). สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2559, จาก <https://pamnav.wordpress.com/2016/11/04/>.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (ม.ป.ป.). *พันธกิจ*. สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.tsu.ac.th/vision.php>.
- วสิน นาคสมวงศ์กุล. (2549). *ความต้องการและการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริยุพา ศกุลตะเสถียร. (2545). *การบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การศึกษาสภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1-2 ปี พ.ศ. 2546-2553 ภาคตะวันออก*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- Burks, F. A. (1994). *Nature and extent of school library use in selected high school in The greater Dallas-fort worth, Texas*. Texas: Eric.
- Dhamija, N., & Kanchan. (2014). *Effectiveness of Self Learning Modules on the Achievement and Retention of Undergraduate Students in Commerce*. Retrived March 11, 2017, from <http://pdfs.semanticscholar.org/70ae/04fc996a22d683f19b34e0899a8faa5b6938.pdf>.